

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	3-й рік/ V семестр
----------------------	-------------------------------	----------------	-------	------------------------	--------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття
Кафедра	Філології (українське відділення)
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізації «Українська мова і література»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 26 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 34
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кордонець О.А. кандидат філологічних наук kordonets.oleksandr@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Фольклор (усна народна творчість), давня українська література, історія української літератури XIX століття, вступ до літературознавства
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати	У літературознавстві на рубежі XX – XXI століть все більшого звучання набирає думка, що саме з літературою епохи модернізму (кінця XIX – початку XX ст.) як одного з центральних в історії української літератури пов'язані європейські досягнення вітчизняного письменства. Таким чином,

**навчальної
дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

можемо сказати, що курсу «Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.» належить особлива роль. Предметом курсу є літературний процес кінця XIX – початку XX ст. **Метою курсу** є осмислення основних закономірностей розвитку української літератури на рубежі століть, у виявленні домінуючих прикмет творчості представників різних літературних напрямів, угруповань, в усвідомленні національно-визвольних прагнень кращих представників красного письменства. Крім іншого, цей курс має на меті ознайомити студентів-філологів із науковими фактами і явищами українського письменства зламу століть, виробити у них вміння, керуючись принципами історизму, сприймати життєві факти і події, зображені в художньому творі, дати їм об'єктивну ідейно-естетичну обґрунтовану оцінку з позицій загальнолюдських, морально-етичних цінностей.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;
- здатність вчитися і бути готовим до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

- здатність глибоко розуміти й інтерпретувати зміст текстів української художньої літератури, аналізувати мову і стиль, поезику художнього слова;
- здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом;
- базові загальні знання; розуміння культури і звичаїв народів світу; здатність і готовність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; знання вершинних творів української і світової літератури;
- навички управління інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел

(спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).

Очікувані результати після закінчення курсу «Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.»:

Знання з предметної галузі включають:

- предмет, об'єкт та завдання історії української літератури;
- основні етапи формування історії української літератури як наукової дисципліни;
- специфіку співвідношення літератури з фольклором, іншими видами мистецтва, історією, філософією, релігією;
- теоретичні засади, методи та методика вивчення курсу історії української літератури;
- особливості впливу філософських ідей на розвиток української літератури;
- знання художніх творів, розуміння сучасних наукових підходів до їх аналізу;
- основні положення літературознавчих праць;
- творчі біографії письменників, характерні особливості їхнього індивідуального стилю;
- основні тенденції розвитку поезії, прози та драматургії;
- об'єктивні процеси взаємовпливів і взаємодії української та зарубіжної літератур;
- обсяг та проблемні питання шкільного курсу української літератури.

Когнітивні компетентності включають:

- здатність використовувати знання для аналізу літературних, культурних, суспільно-історичних явищ;
- володіти здобутими теоретичними знаннями та практичними навичками для аналізу літературознавчих процесів;
- здатність установлювати специфічні та загальні особливості літературних, культурних явищ;
- оперувати здобутками літературознавчої науки;
- володіти вмінням аналізувати, порівнювати, робити висновки, дискутувати.

До практичних умінь та навичок входять:

- вміти сприймати і аналізувати твір у його формально-змістовій єдності.
- вільно користуватися системою знань з історії української літератури кінця XIX – початку XX ст.;
- виокремлювати основні напрями української літератури кінця XIX – початку XX ст., орієнтуватись у її загальній проблематиці, знати сюжетні особливості та героїв вивчених епічних та драматичних творів;
- розкривати суть та особливості модернізму як основного літературного напрямку цього періоду, давати характеристику модерністських течій;
- користуватися літературно-критичною термінологією;

	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати художні твори під кутом зору сучасної методології та літературознавчих досліджень; • усвідомлювати об'єктивну цінність того чи іншого українського письменника для сучасного читача, знати творчі біографії авторів, характерні особливості індивідуального стилю; • порівнювати і знаходити спільні риси та відмінності в українській та європейських літературах епохи модернізму, знати творчі маніфести та особливості розвитку модерністських течій у руслі української літератури в порівнянні з іншими літературами. <p>Тематика дисципліни Зародження модернізму в українській літературі. Предмет та завдання курсу. Своєрідність літературного процесу кінця XIX – початку XX ст. 2. Модернізм та його розвиток в Україні. Сильові пошуки українського модернізму Творчість Івана Франка (поетична, прозова, драматургічна, критична) і літературний процес кінця XIX – початку XX ст. Розвиток лірики та драматургії епохи модернізму. Неоромантизм в українській літературі і поетична та драматургічна творчість Лесі Українки. Реалістичні тенденції в розвитку української поезії кінця XIX – початку XX ст. і творчість В.Самійленка. Лірика Миколи Вороного. Микола Вороний як історик літератури і теоретик українського модернізму. Символізм в українській літературі. Творчість Олександра Олеся. Творчість поетів «Молодої Музи» (В.Пачовський, П.Карманський, Б.Лепкий та інші). Українська проза кінця XIX – початку XX ст. Головні тенденції розвитку української прози епохи модернізму. Національна самобутність українського літературного процесу кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм в українській прозі. Творчість М.Коцюбинського. Неоромантизм в українській прозі. Творчість Ольги Кобилянської. Експресіонізм в українській прозі. Творчість В.Стефаника. Розвиток психологічного реалізму в українській прозі. Творчість Леся Мартовича, Осипа Маковея, Тимофія Бордуляка. Лірична проза Марка Черемшини. Сильова та тематична різноманітність новелістики представників «молодої генерації»: М.Яцків, Б.Лепкий, А.Кримський, А.Тесленко, Дніпрова Чайка. Творчість Степана Васильченка. Володимир Винниченко – найвизначніша постать українського неореалізму.</p>
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Опитування на практичних заняттях, перевірка самостійних робіт та конспекту прочитаних творів, опрацювання наукових статей та монографій, колоквіуми (перевірка знань змісту творів), модульні контрольні роботи.
Інші інформації про дисципліну (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум). Самостійна робота студента (тези наукових статей, конспект змісту художніх творів, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів. Модульна контрольна робота – 50 балів. Разом: 100 балів Іспит (допуск у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів Технічне забезпечення: Classroom дисципліни

<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p><i>Єфремов С.</i> Історія українського письменства. – К.: Femina, 1995. – 688с.</p> <p><i>Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.:</i> підручник: У 10 т. / Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2013. – Т.1. У пошуках іманентного сенсу. – 2013. – 512 с.</p> <p><i>Історія української літератури: кінець XIX – початок XXI ст.:</i> підручник: У 10 т. / Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2013. – Т.2. У пошуках іманентного сенсу. – 624 с.</p> <p><i>Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.:</i> У 2 кн. / За ред. О.Гнідан. – К., 2005.</p> <p><i>Кузьменко В.</i> Історія української літератури: XX – початок XXI ст.: навчальний посібник: У 3 т. – Т.1. – К.: Академвидав, 2014.</p> <p><i>Літературознавчий словник-довідник</i> / Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: Академія, 1997 — 752с.</p> <p><i>Наєнко М.</i> Художня література України. Від міфів до реального модерну. – К.: Видавничий центр «Просвіта», 2008. – 1064 с.</p> <p><i>Теорія літератури</i> / За ред. О.Галича. – К., 2001.</p> <p><i>Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст.:</i> У 3 кн. – К.: Рось, 1994.</p> <p><i>Хрестоматія української літератури та літературної критики XIX ст.:</i> У 3 кн. / Упорядкування та фахове видання Надії Гаєвської. – К., 1997.</p>
--	---